

стихчета, чрѣзъ които душата на поета сѣкашъ се слива съ душата на вселената. Такива сж: „Листъ отбруленъ“, „Край морето“, „Желание“, „Чудакъ“, „Есенни мотиви“, „Завѣтъ“ и др.

Съ „Пѣсень на пѣсенята ми“ Яворовъ вече навлиза въ новата фаза на своето творчество, което на тия, които едва ли разбираха и истинското цѣнно въ прѣдишнитѣ му пѣсни, не се хареса. Въ него тѣ виждаха, какъ таланта на поета отпадна...

Напротивъ отъ тукъ нататъкъ таланта на Яворова става по-мощенъ и обема всички гѣнки на човѣшката душа и мисль. Стиховетѣ и въ „Безсъница“ и въ „Прозрѣния“ удивляватъ вече не само съ музиката и формата си, но и съ силата на своята мисль, която на всѣкждѣ изъ тия стихове очудва съ своята сила и дълбочина. Мотивитѣ на тѣзи негови стихове — на пръвъ погледъ чисто субективни — сж все пакъ общочовѣшки, социалниятъ характеръ на които вече се крие задъ образа на общото страдание:

Страдание! Едно страдание безлично
Жалко, безразлично,
Тамо нѣдѣ по срѣдата
На истината и лъжата...

И отъ тукъ нататъкъ само страданието на човѣшкия духъ витае надъ поетическитѣ образи на поета, страдание, което не може да се прикрие, което често го кара да се стреми да скъса всички връзки съ земното и неговия животъ и за което поетътъ казва съ дълбока рана въ жаждушата свѣтълъ день душа:

Смъртъта — не виждамъ друго въ бѣлия кивотъ
На твоитѣ скрижали тайни, о животъ!

Отчаянието достига своята най-голяма сила въ „Пѣсенята на човѣка“ — „Слѣпецъ пробуденъ, слѣпъ отвѣка и навѣкъ“... За Яворовия неспокоенъ духъ, който винаги е рѣшенъ да отива до крайностъ, отчаянието и безсмислицата на живота, слѣдъ толкова дѣла и подвизи, заляшваха да помрачатъ за винаги неговото творчество, прѣуморено, може би, да търси до края, слѣдъ като е видѣло началото. И писателскиятъ инстинктъ, като пжтеводна звѣзда, показва пжтя на спасението и обърна неговото творчество къмъ страстнитѣ чертози на „Нощнитѣ царици“, живѣли и наслаждавали се, може би само въ признацитѣ на легендарното.

За Яворовата душа и за неговото творчество „Царици на нощта“ сж не само почивка, но и художническо освѣжаване. Поетътъ е поискалъ да се самозабрави въ съзерцанието на хубавото и въ неговитѣ видѣния, които, може би, излѣгватъ само плъттъта; да се упои отъ сладострастнитѣ копнежи на Месалина, Клеопатра и Сафо — тѣй дивно хубаво възсѣздадени съ срѣдствата на чуденъ класически стихъ:

„Азъ искамъ погледъ въ погледа бездѣненъ
и до безчувствие приплетени ржцѣ,
словата, меденитѣ капки въ шеметъ съненъ,
риданието на примиращо сърдце! —